

Ykköskoti ja Onnikoti Kartano

Pelastussuunnitelma

Ykköskoti ja Onnikoti Kartano pelastussuunnitelma

Laadittu 30.11.2016

Laatija Janne-Juhani Piiparinen

Viimeksi päivitetty 7.11.2022

Päivittäjä Tiina Heiskanen

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen palvelua Ykköskodit.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 31 sivua.

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Kohteen perustiedot	5
2.1	Perustiedot	5
2.2	Muut tiedot	5
3	Organisaatio	8
3.1	Kiinteistön turvallisuushenkilöt	8
3.2	Kiinteistön työsuojeluorganisaatio	8
3.3	Kiinteistön tärkeät numerot	8
3.4	Muut tärkeät numerot	9
4	Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi	10
5	Turvallisuusjärjestelyt	13
5.1	Sammutuskalusto	13
5.2	Turvalaitteet	14
5.3	Paloturvallisuus	16
5.4	Poistumisjärjestelyt	17
5.5	Tiedottaminen onnettomuustilanteessa	18
5.6	Jälkivahinkojen torjunta	18
5.7	Henkilökunnan koulutussuunnitelma	18
5.8	Sidosryhmien huomioiminen toiminnassa	19
5.9	Poistumisturvallisuusselvitys ja sisäiset tarkastukset	19
5.10	Tiedottaminen	19
6	Toimintaohjeita	20
6.1	Avun hälyttäminen	20
6.2	Sairauskohtaus tai tapaturma	21
6.3	Tulipalo	21
6.4	Toiminta palohälytystilanteessa	22
6.5	Toiminta kokoontumispaikalla	22
6.6	Asukkaan siirto tulipalossa	24
6.7	Vesivahinko	24
6.8	Väkivallan uhatessa	24
6.9	Pommiuhka	25
6.10	Yleinen vaaramerkki	26
6.11	Sähkökatkot	27
6.12	Alkusammuttimien käyttöohjeet	28
7	Väestönsuojelu	30
8	Irtaimiston säilytys	31
9	Liitteet	31

1 Johdanto

Pelastussuunnitelman tarkoituksena on toimia yksikön henkilöstölle ohjeena, oppaana ja kokoavana tietopakettina turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Pelastussuunnitelma toimii kohteen henkilöstön työkaluna onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä sekä antaa toimintaohjeet onnettomuuden sattuessa.

Pelastussuunnitelma laaditaan yksikön henkilöstön työkaluksi ja avuksi. Pelastussuunnitelma tulee käydä läpi säännöllisesti ja hyödyntää sitä esimerkiksi uuden henkilön perehdyttämisessä turvallisuuksiin. Pelastussuunnitelma tulee saattaa tiedoksi koko henkilöstölle.

Pelastussuunnitelman keskeisin tavoite on vaara- ja onnettomuustilanteiden ehkäiseminen jo ennakolta. Pelastussuunnitelmassa tunnistetaan yksikön ongelma- ja vaaranpaikat sekä annetaan ohjeita niistä toimenpiteistä, joilla vaaratilanteita voidaan pyrkiä välttämään kokonaan. Suunnitelmassa kerrotaan myös ensitoimenpiteistä, joihin tulee ryhtyä vaara- tai onnettomuustilanteen sattuessa.

Hoitolaitoksissa, sekä palvelu- ja tukiasumisessa on otettava huomioon erityisesti pelastuslain pykälät 18 ja 19, joissa käsitellään kiinteistössä oleskelevien henkilöiden alentunutta toimintakykyä. Kiinteistön omistaja on velvoitettu tekemään tarvittavat selvitykset ja suunnitelmat, jotta kaikkien henkilöiden turvallinen poistuminen tai toiminta voidaan taata erilaisissa erikoistilanteissa.

Pelastussuunnitelman teko perustuu pelastuslakiin (379/2011) ja valtioneuvoston asetukseen pelastustoimesta (407/2011).

2 Kohteen perustiedot

Rakennuksessa on kaksi ryhmäkotiä, molemmat toimivat omissa siivissään. Ykköskoti Kartanossa (Jousitien suuntainen siipi) on 16 mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautista paikkaa ja Onnikoti Kartanossa (Yhdystien puoleinen siipi) on 16 kehitysvammaisten ympärivuorokautista paikkaa. Käytännössä rakennuksessa tarjotaan asumispalvelua, jossa asiakas vuokraa asuinhuoneen (1 asukas / huone) ja hoito toteutetaan tehostetun asumispalvelun mukaisesti. Asukkaiden kyky arvioida tilannetta ja ratkaisukyky on vaihteleva, osa asukkaista voi olla lisäksi liikuntarajoitteisia. Pääasiasa asukkaat saadaan kuitenkin evakuoitua käskyttämällä.

Henkilökuntaa rakennuksessa on paikalla 24/7. Henkilökuntaa on paikalla aamuvuorossa arkisin 4-6, viikonloppuisin 5-6, iltaisin 5-6 ja yövuorossa aina vähintään 2 henkilöä, molemmissa siivissä yksi päivystyspisteessä. Henkilökunnan päivystyspisteet ovat siipien puolella välissä, sisäpihan sisäänkäyntien yhteydessä. Asukkaiden määrä maksimissaan on 16 per siipi.

2.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	Ykköskoti ja Onnikoti Kartano
Kiinteistön kutsumanimi	Ykköskoti/Onnikoti Kartano
Kiinteistön osoite	Yhdystie 2a 19650 JOUTSA
Rakennusten määrä	1
Rakentamisvuosi	2017
Pinta-ala	1 200 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P2
Käyttötarkoitus	Palvelutalo

2.2 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Keski-Suomi. Pelastuslaitoksen arvioitu saapumisaika kohteeseen on n. 5 minuuttia.

Paloilmoittimen hoitaja	Jokita Oy puh. 040 0649416
Paloilmoittimen keskuksen sijainti	Yhdystien puoleisella pääsisäänkäynnillä
Kiinteistönhoito	Lassila ja Tikanoja Oy puh. 010 6367000 päivystys 010 6367000
Sähkötarjoaja	Savon Voima Oyj puh. 017 223111 päivystys 0800 307400 http://www.savonvoima.fi
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	Jokita Oy puh. 040 8613697 päivystys puh. 040 0649416
Kokoontumispaikka	Ensisijainen kokoontumispaikka on parkkipaikan reuna, johon kokoonnutaan kaikkien asukkaiden ja henkilökunnan kanssa, jonka jälkeen siirrytään kauemmaksi rakennuksesta tarvittaessa.
Varakokoontumispaikka	Viranomainen määrittää tarvittaessa, alueen muut rakennukset
Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Veden pääsulku	Pääsisäänkäynnin päädyssä, Jousitien puoleisella sivustalla tekninen tila
Lämmönjakohuone	Pääsisäänkäynnin päädyssä, Jousitien puoleisella sivustalla tekninen tila
Sähköpääkeskus	Pääsisäänkäynnin käytävällä, Onnikodin siiven oven vieressä
Ilmanvaihtokone	IV-koneet sijaitsevat Jousitien puoleisella sivustalla, teknisessä tilassa
Ilmanvaihdon hätä-seis	Yhdystien pääsisäänkäynnillä, paloilmoittimen vieressä

*Lämmönjakopaketti**Päävesisulku**Sähköpäätaulu***Henkilömäärät****Yhteensä**

	Päivällä	Illalla	Yöllä
Arkisin	4-6	5-6	2
Viikonloppuisin	4-6	5-6	2

3 Organisaatio

Yhteyshenkilö
Mehiläinen Oy
Mehiläinen Oy
puh. 040 6691576
tiina.heiskanen@mehilainen.fi

3.1 Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Turvallisuusyhteyshenkilö
Ykköskoti ja Onnikoti Kartano
Tiina Heiskanen
Mehiläinen Oy
puh. 040 6691576
tiina.heiskanen@mehilainen.fi

3.2 Kiinteistön työsuojeluorganisaatio

Työsuojeluvaltuutettu
Ykköskoti ja Onnikoti Kartano
Tiia Kivijakola
Mehiläinen Oy
puh. 040 1764419
tiia.kivijakola@mehilainen.fi

3.3 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Huoltoyhtiö	Lassila ja Tikanoja Oy	010 6367000	010 6367000
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	Jokita Oy	040 8613697	040 0649416

Huolto

	Nimi	Puhelinnumero
Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä: Hoitaja	Jokita Oy	040 0649416
Ilmanvaihtokone: Huoltohenkilö	Jokita Oy	040 0649416
Poistumisopastus: Huoltohenkilö	Jokita Oy	040 0649416
Sprinklerijärjestelmä: Huoltohenkilö	Jokita Oy	040 0649416

3.4 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

4 Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi

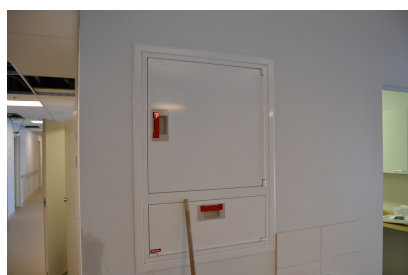
Vaara tai vahinkotilanne	Toimenpiteet vaaran ehkäisemiseksi
Tulipalon vaara:	Tilanteiden ennakointi, turvallisuuskoulutukset, säännölliset tarkastukset sekä Mehiläinen Oy:n toiminnanohjaukseen liittyvät menettelyohjeet painottavat ennakoivan paloturvallisuuden merkitystä. Yksikössä on varauduttu tulipalon uhkaan seuraavilla toimenpiteillä: paloilmoitinjärjestelmä, alkusammutuskoulutukset, alkusammutusvälineet, asukkaiden perehdytys ja opastus, poistumisharjoitukset.
Väkivallan uhka:	Haasteellisesti käyttäytyvien asukkaiden osalta saattaa henkilökuntaan ja toisiin asukkaisiin kohdistua aggressiivista käytöstä asukkaan psyykkisen kunnon äkillisen muutoksen vuoksi. Yrityksen ohjeistus ja henkilökunnan ammattitaito huomioivat riskin. Yksikössä on varauduttu väkivallan uhkaan seuraavilla toimenpiteillä: tilanteiden ennakointi, yhteys vartiointiliikkeeseen, ilmoitus muulle työryhmälle asukkaan käytöksen muutoksista, viranomaisyhteistyö.
Rikollinen toiminta; tietoturva-vaarat, varkaus, ryöstö, vahingonteko:	Tilanteiden ennakointi, toiminnanohjausjärjestelmän noudatus, lukitukset, ATK:n asiallinen käyttö, asiakastietojen säilytys asianmukaisesti, lääkkeiden säilytys lukitussa tilassa, pieni lääkevarasto, hälytyslaitteet, pihavalaistukset, videovalvonta, vartiointiliikkeen kierrot öiseen aikaan.
Tapaturmavaara/ muut henkilöriskit:	Tapaturmavaaraa ehkäistään säännöllisillä toimitilojen tarkastuksilla ja riskikartoituksilla. Asukkaiden sairaskohtauksien varalle yksikössä on sairaanhoitajahoitohenkilö, myös lähihoitajakoulutuksen saaneet osallistuvat säännöllisesti eakoulutuksiin. Yksikössä on olemassa ohjeistus ja toimintamallit mm. asukkaan katoamiseen, äkillisiin ja yllättäviin riski-/vaaratilanteisiin sekä verialtistumiseen. Lisäksi yksikössä tehdään yhteistyötä kiinteistöhuollon kanssa ja keskustellaan riskitilanteista henkilökuntafoorumeissa
Myrkytys ja lääkkeiden mahdollinen väärinkäyttö:	Tilanteiden ennakointi, ensiapukoulutukset, henkilökunnan tarkkuus, lukitut tilat, ajantasaisuus, toiminnanohjaus, perehdytys- ja turvallisuuskansio

Vaara tai vahinkotilanne	Toimenpiteet vaaran ehkäisemiseksi
Asukkaiden muu häiriökäyttäytyminen; itsetuhoisuus, pommiuhkaukset:	Asukkaiden kuntoutussuunnitelmassa otetaan kantaa asukkaiden käytöshäiriöiden laatuun ja sisältöön. Asukaskohtaiset hoitoon liittyvät erityisohjeet sekä asukkaan henkilöhistoriasta nousevat sopimukset ovat koko henkilökunnan tiedossa. Yksikössä ko. vaarat huomioidaan tilanteiden ennakkoinnilla, pitämällä terävät esineet lukittujen tilojen takana, asukkaan ohjaus tk:n ensiapuun tilanteen mukaan, henkilökunnan ajantasaisuus.
Vesivahinko, myrsky, säteilyonnettomuus, poikkeusolot	Yksikössä on pelastussuunnitelman liitteenä turvallisuusohjeistus poikkeusolojen varalle. Henkilökunta on lukenut perehdytys- ja turvallisuuskansion sisällön sekä tietää, että sieltä löytyvät ohjeet tilanteiden toimimisen varalle.

5 Turvallisuusjärjestelyt

5.1 Sammutuskalusto

Sijainti	Sammutuskalusto
Molemmissa yksiköissä oleskelu/ruokailutilan reunassa, lisäksi sosiaalitulassa ja saunan pukuhuoneessa	Käsisammutin
Sosiaalitulassa	Käsisammutin
Molemmissa yksiköissä, oleskelu/ruokailutilan reunassa	Pikapaloposti
Yksikön keittiön viereisessä oleskelutilassa	Pikapaloposti
Onnikoti-siivessä, keittiöpisteessä	Sammutuspeite
Ykköskoti-siivessä, keittiöpisteessä	Sammutuspeite

Alkusammutuskalusto

Alkusammuttimet tulee tarkastaa:

- vähintään vuoden välein kun käsisammutin on alttiina sammuttimen toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille, kuten kosteudelle, tärinälle tai lämpötilojen vaihtelulle (ulkotilat)
- vähintään kahden vuoden välein (sisätilat)

Pikapalopostit tulee tarkastaa:

- Pikapalopostien toimivuus tulee tarkastaa vuoden välein. Pikapalopostien letkujen koeponnistus tulee tehdä viiden vuoden välein.

5.2 Turvalaitteet

Sprinklerilaitteisto

Sprinklerijärjestelmä on automaattinen palonsammutusjärjestelmä, joka aloittaa palon sammutuksen ruiskuttamalla vettä palokohteeseen ja välittää samalla palohälytyksen hätäkeskukseen. Laitteiston toiminta perustuu siihen, että lämpötilan ylitettyä tietyn arvon, sprinklerin kapseli rikkoutuu ja vesi pääsee virtaamaan sprinklerin läpi.

Sprinklerilaitteiston ylläpito toteutetaan kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Laitteiston ylläpitoon liittyen tehdään kuukausittain koestukset ja kahden vuoden välein määräaikaistarkastukset.

Sprinklerilaitteiston huolto

Sprinklerilaitteistolle tulee olla aina nimetty henkilö tai yritys, joka huoltaa laitteiston kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Huoltotoimenpiteitä tekevien henkilöiden tulee olla ammattitaitoisia ja heillä tulee olla tarvittavat huoltoon liittyvät tiedot.

Huoltotyöt, jotka ovat tekniseltä vaativuudeltaan rinnastettavissa uuden laitteiston asennustöihin, voi tehdä vain Turvatekniikan keskuksen luetteloima sprinklerilaitteiston asennus- tai huoltotöihin erikoistunut liike. Huollon tilauksesta vastaava henkilö on nimettävä, jos huolto hankitaan ostettuna palveluna. Ostetusta huoltopalvelusta on oltava kirjallinen sopimus.

Sprinklerijärjestelmä

Sijainti	Rakennuksessa käytössä automaattinen sprinklerijärjestelmä
Keskuksen sijainti	Pääsisäänkäynnin päädyssä, Jousitien puoleisella sivustalla tekninen tila
Kattavuus	Asuinhuoneistot ja muut tilat
Huoltohenkilö	Jokita Oy puh. 040 0649416

Poistumisopastus

Poistumisopastuksella osoitetaan poistuminen rakennuksesta. Viallisista tai puutteellisista opasteista on ilmoitettava kiinteistöhuoltoon.

Poistumisopastus

Sijainti	Rakennuksen poistumisreiteillä käytössä valaistut poistumisreittiopasteet
Kuvaus	Akkuvarmenteiset poistumisopasteet
Keskuksen sijainti	Integroitu sähköpääkeskuksen tauluun
Kattavuus	Poistumisreitit ja uloskäynnit
Huoltohenkilö	Jokita Oy puh. 040 0649416

Poistumisreittiopaste

Ilmanvaihdon pysäytys

Mikäli rakennukseen kohdistuu ulkoinen vaara, kuten palokaasut viereisestä rakennuksesta, tulee ilmanvaihto sulkea. Tällöin pelastusviranomainen antaa yleensä hätätiedotteen, jossa annetaan myös lisäohjeita ja kehoitus ilmanvaihdon pysäytykseen.

Ilmanvaihdon saa pysäyttää kuka tahansa.

Ilmanvaihdon pysäytys: Yhdystien pääsisäänkäynnillä, paloilmoittimen vieressä

5.3 Paloturvallisuus

Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä

Automaattisen paloilmoitinjärjestelmän tarkoituksena on varoittaa kiinteistön käyttäjiä alkavasta palosta. Järjestelmä havaitsee tulipalon nopeasti ilmaisimien reagoidessa paloon ja palokellot alkavat soida. Järjestelmä välittää hälytyksen automaattisesti hätäkeskukseen.

Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä

Sijainti	Rakennuksessa käytössä automaattinen paloilmoitinjärjestelmä
Kuvaus	Sprinklerijärjestelmän hälytyksen siirto on tehty paloilmittimen kautta
Keskuksen sijainti	Yhdystien puoleisella pääsisäänkäynnillä
Kattavuus	Rakennuksen kaikki tilat
Hoitaja	Jokita Oy puh. 040 0649416

Ilmoituksensiirtoyhteyden toiminnallisuuden varmistaminen

- Määräaikaishuollot ja vikakorjaukset
- Ilmoituksensiirtoyhteyden kuukausikokeilu
- Määräaikaistarkastukset

Toimenpiteet ilmoituksensiirtoyhteyden vian ilmaantuessa

Mikäli havaitaan vika ilmoituksensiirtoyhteydessä, järjestetään kiinteistössä valvonta tehostetusti henkilökunnan voimin.

- Yhteys hätäkeskukseen
- Päivystäjä valvomaan paloilmittimestä
- Päivystäjä suorittaa tarvittaessa hätäilmoituksen ja opastaa pelastuslaitosta palokohteeseen

Palo-osastointi

Palo-osastoinnin tarkoitus on palon sattuessa estää palokaasujen ja palon leviäminen sekä turvata ihmisten poistuminen. Tämän takia on erityisen tärkeää, että palo-ovet pidetään kiinni. **Palo-ovia ei saa kiillata auki.**

Käyttötavaltaan tai palokuormaltaan oleellisesti toisistaan poikkeavat tilat on muodostettu eri palo-osastoiksi, jos on tarpeellista henkilöiden tai omaisuuden suojaamiseksi. (käyttötapaosastointi)

Rakennusten palo-osastoinnit:

Rakennus	Tyyppi	Kuvaus
Ykköskoti ja Onnikoti Kartano	Käyttötapaosastointi	Kantavat rakenteet R30. Palo-osastointi EI30. Asuinhuoneet EI15. Yläpohjan ontelo jaettu <400m ² osiin EI15.

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että rakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Ovia ei saa pitää työaikana takalukossa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa.

Kiinteistössä on seuraavan tyyppisiä poistumisjärjestelyjä:

Rakennus	Poistumisjärjestelyt
Ykköskoti ja Onnikoti Kartano	Poistuminen tapahtuu lähintä turvallista poistumisreittiä pitkin kokoontumispaikalle. Rakennuksesta päästään poistumaan pääoven kautta, tai siipien ulko-ovista sisäpihalle. Sisäpihalta päästään poistumaan portin kautta parkkipaikan suuntaan. Lisäksi siipien päädyissä on suuret ikkunat kiintopainikkeilla, joita voidaan käyttää varateinä.

Kokoontumispaikka: Ensisijainen kokoontumispaikka on parkkipaikan reuna, johon kokoonnutaan kaikkien asukkaiden ja henkilökunnan kanssa, jonka jälkeen siirrytään kauemmaksi rakennuksesta tarvittaessa.

5.4 Poistumisjärjestelyt

Hätätilanteessa poistumista johtaa ja ohjaa

Vuorossa oleva henkilökunta

Mistä ja miten poistutaan?

Ensisijaisesti siirrytään turvalliseen palo-osastoon

Mitä on suljettava?

Väliovet, huoneiden ovet, palo-ovet

Mitä on tehtävä ja kuka tekee ennen poistumista?

Vuorossa oleva henkilökunta tarkistaa, että kaikki henkilöt ovat poistuneet ja ovet suljettu

5.5 Tiedottaminen onnettomuustilanteessa

Tiedottaminen onnettomuudesta hoidetaan alla olevan vastuuluettelon mukaisesti:

Tiedotuksesta vastaa:**Tiedottaminen henkilökunnalle**

Tiina Heiskanen
puh. 040 6691576
tiina.heiskanen@mehilainen.fi

Tiedottaminen viranomaisille

Tiina Heiskanen
puh. 040 6691576
tiina.heiskanen@mehilainen.fi

Tiedottaminen vakuutusyhtiölle

Tiina Heiskanen
puh. 040 6691576
tiina.heiskanen@mehilainen.fi

Tiedottaminen omaisille

Tiina Heiskanen
puh. 040 6691576
tiina.heiskanen@mehilainen.fi

5.6 Jälkivahinkojen torjunta

Jälkivahinkojen torjunnan tavoitteena on ehkäistä vahinkojen syntymistä, rajoittaa ja minimoida syntyneiden vahinkojen vaikutuksia sekä saattaa tilanne mahdollisimman nopeasti ennalleen.

5.7 Henkilökunnan koulutussuunnitelma

Jokaisen työntekijän kanssa käydään heti ensimmäisen työvuoron aikana läpi poistumisreitit ja alkusammutusvälineistö. Perehdytyksessä käytetään talon omaa materiaalia. Jokaisen työntekijän tulee perehtyä pelastussuunnitelmaan työsuhteen alussa ensimmäöisen kuukauden aikana ja yksintyöskentely on mahdollista vasta kuin työntekijä on perehtynyt turvallisuusjärjestelyihin ja -käytäntöihin. Lisäksi työntekijän tulee kerrata tiedot vuoden välein.

Henkilökunnan jäsenet ovat myös velvollisia osallistumaan työnantajan erikseen osoittamiin turvallisuuskoulutuksiin.

Erilaiset harjoitukset, perehdytykset ja kertauskoulutukset dokumentoidaan.

5.8 Sidosryhmien huomioiminen toiminnassa

Sidosryhmillä tarkoitetaan sellaisia tahoja, jotka vaikuttavat jollain tavalla kiinteistön toimintaan. Kiinteistöön liittyviä sidosryhmiä ovat esimerkiksi:

- Itse henkilöstö
- Asiakkaat
- Siivoojat ja huoltohenkilöstö
- Tavarantoimittajat
- Keittiöhenkilökunta
- Muut yhteistyökumppanit

Sidosryhmät tulee huomioida vaaratilanteisiin varautumisessa sekä erilaisissa harjoituksissa. Kun toimintaa on harjoiteltu yhdessä sidosryhmien kanssa, on toiminta erikoistilanteissa joustavaa ja tehokasta. Sidosryhmät tulee lisäksi huomioida tarvittavien varusteiden varaamisessa, esimerkiksi sisälle suojautumisen varalta. Sidosryhmien kanssa on hyvä myös keskustella yleisesti kiinteistön turvallisuuden tasosta, koska sidosryhmillä voi olla erilainen näkökulma tilanteisiin.

5.9 Poistumisturvallisuusselvitys ja sisäiset tarkastukset

Poistumisturvallisuusselvitys

Kohteesta on laadittu poistumisturvallisuusselvitys, jossa selvitetään mm. yleiskuvaus kiinteistöstä, siinä harjoitettavan toiminnan luonne normaali- ja poikkeusoloissa, rakennuksessa asuvien, oleskelevien ja työskentelevien henkilöiden omatoiminen toimintakyky onnettomuustilanteissa sekä henkilökunnan osuus turvallisuuden ylläpidossa. Selvityksessä otetaan huomioon laatimishetken tilanne ja arvio mahdollisista tulevista olosuhdemuutoksista.

Sisäiset turvallisuustarkastukset (toimitilatarkastukset)

Turvallisuusjohdon tehtäviin kuuluu sisäisen turvallisuustarkastuksen (toimitilatarkastuksen) tekeminen neljä kertaa vuodessa. Tarkastusten ensisijaisena tarkoituksena on valvoa, että ns. päivittäinen onnettomuuksien torjunta toimii suunnitellulla tavalla ja ettei välitöntä onnettomuusvaaraa ole. Tarkastuksista pidetään kirjaa ja havaittujen puutteiden poistamiseksi tehtyjä korjaustoimenpiteitä seurataan jälkitarkastuksilla. Tarkastusten apuna käytetään toimitilatarkastuslomaketta.

5.10 Tiedottaminen

Tiedottamisesta vastaa Mehiläinen ja yksikön johtaja yhdessä viranomaisten kanssa.

6 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

6.1 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta SOITA NUMEROON: **112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästyttävä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

Hätätilanteessa pelastuslaitosta ohjataan seuraavasti:

Automaattisessa palohälytyksessä pelastuslaitos tulee pääsisääkäynnin paloilmoittimelle tarkastamaan hälytyksen syytä. Muissa tapauksissa ohjaus pääsisääkäynnille, jonne henkilökunnan edustajan on hyvä mennä opastajaksi

6.2 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä ja tarkista

- Mitä on tapahtunut?
- Tarkista henkilön tila (herääkö, hengittääkö).

Anna tarvittaessa ensiapua

- Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.
- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat. **Yhdystie 2a, JOUTSA**
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.
- Ilmoita potilaan tilassa tapahtuneista muutoksista hätäkeskukseen.

6.3 Tulipalo

Pelasta ja varoita

- Pelasta välittömässä vaarassa olevat ja varoita muita.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Sammuta ja rajoita

- Yritä alkusammutusta, vältä savua. Älä vaaranna itseäsi.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla palotilaan johtavat ovet ja ikkunat.

Hälytä

- Käytä paloilmoininpainiketta palokunnan hälyttämiseen sekä varoittaaksesi muita palokeloilla.
- Päästyäsi turvalliseen paikkaan soita numeroon **112** (myös käytettyäsi paloilmoininpainiketta).
- Kerro mistä soitat ja missä palaa (osoite ja kerros) ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle.
- Hätätilanteessa pelastuslaitosta ohjataan seuraavasti: Automaattisessa palohälytyksessä pelastuslaitos tulee pääsisääkäynnin paloilmoittimelle tarkastamaan hälytyksen syytä. Muissa tapauksissa ohjaus pääsisääkäynnille, jonne henkilökunnan edustajan on hyvä mennä opas-

tajaksi

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Ensisijainen kokoontumispaikka on parkkipaikan reuna, johon kokoonnutaan kaikkien asukkaiden ja henkilökunnan kanssa, jonka jälkeen siirrytään kauemmaksi rakennuksesta tarvittaessa.

Varakokoontumispaikka: Viranomaisen määrittää tarvittaessa, alueen muut rakennukset

6.4 Toiminta palohälytystilanteessa

Rakennuksessa on automaattinen paloilmoitinlaitteisto, joka antaa hälytyksen pelastuslaitokselle.

Toimintamalli

- Tarkista paloilmoittimelta/ näyttötaululta, mistä hälytys tulee.
 - Selvitä hälytyksen syy ja aloitta tarvittaessa alkusammutus tai asukkaiden pelastaminen.
 - Ilmoita hätäkeskukseen hälytyksen syy
 - Älä vaimenna palokelloja tai kuittaa hälytystä edes erheellisessä tilanteessa
- Ensisijaisesti poistutaan ja siirretään asukkaat seuraavaan palo-osastoon.
- Tarvittaessa poistuminen ulos.

Toiminta, jos yksikössä ei ole yöllä henkilökuntaa

- Asukkaille ohjeistus ja perehdytys – “jos näet tulta, paina paloilmoitinta ja/tai soita 112”
- Asukkaat soittavat päivystäjälle
- Asukkaat tulee perehdyttää miten toimia mahdollisessa vaaratilanteessa

6.5 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Ensisijainen kokoontumispaikka on parkkipaikan reuna, johon kokoonnutaan kaikkien asukkaiden ja henkilökunnan kanssa, jonka jälkeen siirrytään kauemmaksi rakennuksesta tarvittaessa.

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, alkaa henkilökunnan edustaja johtaa toimintaa. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetyille kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön.

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman kokoontumispaikan vastuuhenkilön lupaa. Toimintaa kokoontumispaikalla johtaa kiinteistön henkilöstö. Henkilöstö tiedottaa tilanteen edistymisestä ja ilmoittaa milloin kiinteistöön saa palata.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen, ilmoitettava turvallisuushenkilöstölle
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Kokoontumispaikka: Viranomainen määrittää tarvittaessa, alueen muut rakennukset

Mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, niin siirrytään suojelujohdon erikseen määrittämään turvalliseen varakokoontumispaikkaan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pitempiaikaista suojautumista varten.

Jos paluu yksikköön ei voida välittömästi palata, päivystyjä yhdessä yksikönjohtajan kanssa päättää mihin tarvittaessa siirrytään hätämajoitukseen (minne siirrytään, ja miten toimitaan).

6.6 Asukkaan siirto tulipalossa

Ota mukaan alkusammutusväline:

- Sammutuspeite
- tai käsisammutin

Aloita pelastaminen mahdollisuuksien mukaan huoneesta, jossa palonlähde sijaitsee. Pyri sammuttamaan tulipalo, jos se on omat kykysi huomioiden mahdollista. Ohjaa välittömässä vaarassa olevat henkilöt turvaan savulta toiseen palo-osastoon.

- Lähesty huoneen ovea matalana ja tunnustele oven alareunasta, onko se lämmennyt. Raota huoneen ovea ja avaa ovi varovasti. Mikäli ovi polttaa kättäsi, älä avaa ovea vaan jatka evakuointia viereisistä huoneista.
- Mikäli tilassa on kohonnut lämpötila tai savua, etene lattianrajassa
- Sulje huoneen ovi perässäsi ja ikkuna (jos auki)
- Avusta asiakkaat pois huoneesta ja toiseen palo-osastoon

Vuodepotilaan siirtäminen:

- Vuodepotilas voidaan siirtää sängyllä, tällöin irrota sähkösälynjohto seinästä äläkä käytä säädintä.
- Mikäli siirtäminen sängyllä ei ole mahdollista: Siirrä asiakas vuoteesta pelastuslakanan avulla, päänpuoleisesta reunasta vetämällä, savuttomaan tilaan tai varauuskäynnin kautta ulos. Mikäli et pysty siirtämään häntä ulos asti, siirrä hänet palo-osaston rajan toiselle puolelle (osaston väli- tai ulko-ovi).

6.7 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
 - huoltomiehelle: Lassila ja Tikanoja Oy, puh. 010 6367000, päivystys 010 6367000
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Pääsisäänkäynnin päädyssä, Jousitien puoleisella sivustalla tekninen tila
- Lämmönjakuhuone: Pääsisäänkäynnin päädyssä, Jousitien puoleisella sivustalla tekninen tila
- Sähköpääkeskus: Pääsisäänkäynnin käytävällä, Onnikodin siiven oven vieressä

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Ilmoita kiinteistönhoidolle ja tarvittaessa hätäkeskukseen **112**.

6.8 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta
- Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. - Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti. Ilmoitus poliisille tehdään asukas/tilannekohtaisen harkinnan mukaisesti ja organisaation noudattaessa sieltä saatuja ohjeita. Rikosilmoituksen tekemisestä on annettu erillinen ohje esimiehille.

Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

6.9 Pommiuhka

Pommiuhkaus on usein perätön ja häiriintyneen ihmisen tekemä, mutta se on silti aina otettava vakavasti ja jokaisesta uhkauksesta tulee ilmoittaa poliisille. Tärkeää tilanteessa on säilyttää oma maltti ja rauhallisuus.

Kun uhkaus tulee puhelimitse

- Pysy rauhallisena. Pitkitä puhelua.
- Tee muistiinpanoja. Kirjoita uhkaus sanatarkasti muistiin.
- Kysele kysymyksiä.
 - Missä pommi on?
 - Miltä pommi näyttää?
 - Milloin pommi räjähtää?
 - Miksi?
- Pyri saamaan työtoverin huomio jo puhelun aikana, jotta hän voisi tiedottaa turvallisuudesta vastaavaa jo puhelun aikana.

- Kiinnitä huomiota soittajan puhetyyliin ja äänen sävyihin.
 - Onko hänen puheestaan havaittavissa murteita tai muita erityispiirteitä?
 - Onko hän kiihtynyt?
 - Lukeeko hän viestin paperilta?
- Kuuntele myös taustääniä (esimerkisi liikenne tai taustalla käytävät keskustelut).
- Puhelun jälkeen tiedota asiasta oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaavia henkilöitä (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku).
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, soita välittömästi poliisille **112** ja toimi sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti.

Epäilyttävä esine tai uhkauskirje

- Älä koske esineeseen.
- Mikäli kyseessä on kirje tai muu vastaava, jota jo olet käsitellyt, paina mieleesi kohdat, joihin olet koskenut, ja sijoita kirje esimerkiksi muovitaskuun.
- Ilmoita välittömästi oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaaville henkilöille (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku) sekä poliisille hätänumeroon **112**.
- Eristä aluetta mahdollisuuksien mukaan. Pidä mielessä tuleva mahdollinen poliisitutkinta (sormen- ja kengänjäljet ensiarvoisia todisteita).
- Älä hätäänny. Toimi poliisin sekä turvallisuushenkilöstön ohjeiden mukaisesti.

6.10 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia. Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle. Sulje ovet, ikkunat ja ilmastointi.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta.

Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Toimi seuraavasti

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
 - pysyttele sisällä, hakeudu yläkerrokseen, kuuntele radiosta lisätietoja
 - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
 - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
 - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa.
- Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

Säteilyvaara

Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle.

- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi.
- **Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja. Ota joditabletit vasta viranomaisen kehotuksesta (joditabletteja tulisi olla 2/henkilö).**

Vältä ulkona liikkumista

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

6.11 Sähkökatkot

Sähkökatkon sattuessa turvavalot jäävät palamaan.

Toiminta sähkökatkon aikana

Sähköt katkeavat toimitilasta, mutta yleisten tilojen valot toimivat edelleen

- Jos mahdollista, tarkista sulakkeet toimitilan omasta ryhmäkeskuksesta.
- Mikäli ongelma ei ratkennut, niin ota yhteys kiinteistöhuoltoon (puh. 010 6367000).

Sähköt katkeavat sekä toimitilasta että yleisistä tiloista

- Käytä taskulamppua
- Tarvittaessa opasta muita

Jos sähkökatkon vuoksi kaukolämmön lämmönjakokeskus on pois käytöstä:

- Vältä lämpimän veden käyttöä
- sähkön palautuessa ole varovainen lämpimän veden juoksuttamisessa

Vesi saattaa aluksi olla liian kuumaa ja polttaa ihoa sekä vaurioittaa toisiopuolen komposiittiputkia. Käyttöveden säädön normalisointi sähkökatkon jälkeen on hyvä suunnitella ennakolta yhdessä asiantuntijan kanssa.

6.12 Alkusammuttimien käyttöohjeet

Käsisammuttimet

- Vedä varmistinsokka irti.
- Ota sammuttimen letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

Sammutuspeitteet

- Ota kiinni peitteen nurkista ja suojaa kätesi peitteen sisään.
- Astu jalalla peitteen päälle, tämä estää liekin tulon kasvoille.
- Jos olet ulkona, lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Ojenna kädet suoriksi.
- Levitä peite palon päälle.
- Pidä peitettä tiiviisti palon päällä ja varmistu, että palo on sammunut.
- Suojaa itsesi peitteen nostamisen aikana, palo voi syttyä uudelleen.
- Varmista vielä kerran, että palo on sammunut.

Pikapaloposti

- Avaa pikapalopostikaappi. Riko tarvittaessa muovinen lukonsuojus esimerkiksi kolauttamalla sitä kyynärpäällä.
- Avaa sulkuventtiili ja vedä ulos tarvitsemasi määrä letkua.
- Käännä letkun päässä oleva suutin auki ja aloita sammuttaminen turvallisen matkan päästä.
- Suuntaa vesisuihku liekkien juureen ja jatka sammuttamista kunnes palo on sammunut.
- Varmista että palo on sammunut. Tukahduta tai kastele vielä mahdollisesti kytevät kohdat.
- Älä aseta itseäsi vaaraan. Vältä savun hengittämistä. Mikäli palon sammutus ei onnistu, siirry turvaan. Sulje tilan ovi rajoittaaksesi paloa

7 Väestönsuojelu

Kiinteistössä ei ole omaa väestönsuojaa. Kiinteistö kuuluu yleisen väestönsuojelun piiriin. Pelastustoimi varautuu alueelliseen väestönsuojeluun. Pelastustoimi varautuu toimimaan myös poikkeusoloissa. Keskeisiä tehtäviä ovat uhkien havaitseminen ja niistä varoittaminen, väestön suojaamismahdollisuuksien ylläpito sekä pelastustoiminnasta huolehtiminen. Tavoitteena on mahdollisimman tehokas toiminta poikkeusolojen onnettomuustilanteissa. Viranomaiset ohjeistavat tarvittaessa väestönsuojiiin siirtymisen.

8 Irtaimiston säilytys

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen.

Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.

Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät ja varastojen kulkureitit

- Ei saa säilyttää mitään tavaraa.

Rakennusten alla tai läheisyydessä

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat

Huom!

- Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa antaa poikkeuksia, esimerkiksi säilytettäväksi isomman määrän tai sallia säilytyksen eri paikassa tai rajoittaa säilytystä, jos turvallisuus sitä vaatii

9 Liitteet

Tässä pelastussuunnitelmassa on seuraavat liitteet: